

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ “УНІВЕРСУМ”

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

для студентів

спеціальності **073 Менеджмент**

освітньої програми **Організація виробництва**

освітньо-кваліфікаційного рівня **молодший спеціаліст**

Київ – 2020

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу "Універсум" Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 23 » грудня 2020 р. № 5

Голова циклової комісії О. Головчанська Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Робочу програму перевірено
« 15 » 01 2021р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	варіативна
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	36
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	20
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є формування у студентів компетентностей щодо побудови податкової системи України в рамках податкової політики держави.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова система» є: засвоєння теоретичних та організаційних засад податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування.

Предмет: організація справляння податків і обов'язкових платежів в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- готовність використовувати понятійно-категоріальний апарат з дисципліни;
- знання прав та відповідальності платників податків;
- здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з питань оподаткування;
- здатність самостійно аналізувати стан та динаміку розвитку податкової системи України;
- здатність самостійно розрахувати прямі та непрямі податки, що стягуються в Україні.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- аналізує і оцінює стан та динаміку розвитку податкової системи України;
- визначає базу оподаткування податків;
- розраховує податок на додану вартість;
- розраховує акцизний податок і мито;
- розраховує податок на прибуток підприємств;
- розраховує податок на доходи фізичних осіб;
- розуміє особливості формування і функціонування спрощеної системи оподаткування підприємств;
- використовує професійно-профільні знання та навички при нарахуванні податкових санкцій до бюджету;
- оцінює стан, проблем та перспективи розвитку податкової системи України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи							
Тема 1. Сутність і види податків	6	2	1		-		10
Тема 2. Організація податкової системи	6	2	1		-		
Тема 3. Державна фіскальна служба України	6	2	1		-	1	
Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету	6	2	1		-	1	
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 1	26	8	4	0	0	2	10
Змістовий модуль 2. Податкові платежі							
Тема 5. Податок на додану вартість	7	2		1	-	1	5
Тема 6. Акцизний податок і мито	5	2		1	-	1	
Тема 7. Податок на прибуток підприємства	7	2		2	-	1	
Тема 8. Податок з доходів фізичних осіб	7	2		2	-	1	5
Тема 9. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	6	2			-	2	
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 2	34	10	0	6	0	6	10
Разом	60*	18	4	6	0	8	20

* з урахуванням модульних контрольних робіт (4 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи

Тема 1. Сутність і види податків

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок.

Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання.

Розподіл податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал, споживання. Види прямих та непрямих податків. Переваги і недоліки податків, проблеми їх справляння. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки.

Ключові слова: податки, збори, податкова ставка, податкова пільга, податковий кредит, податкове зобов'язання..

Література: [1 - 3; 7; 8].

Тема 2. Організація податкової системи

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів.

Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

Ключові слова: податкова система, організація системи оподаткування, оптимізація оподаткування.

Література: [1 - 3; 7; 8].

Тема 3. Державна фіскальна служба України

Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2018 років.

Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України.

Функції Державної фіскальної служби України та її завдання. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби.

Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.

Ключові слова: контролюючий податковий орган, Державна фіскальна служба, органи Державної фіскальної служби.

Література: [1 - 3; 7; 8].

Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету

Облік платників як один з головних елементів податкової роботи. Особливості обліку юридичних осіб. Порядок реєстрації юридичних осіб. Реєстр юридичних осіб. Державна реєстрація фізичних осіб — платників податків. Присвоєння ідентифікаційних номерів фізичним особам — платникам податків. Особливості взяття на облік фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості взяття на облік фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та отримують доходи не за місцем основної роботи.

Облік податків і неподаткових платежів. Особові рахунки - порядок їх відкриття і ведення. Документи, що використовуються для записів в особових рахунках.

Процедури взяття на податковий облік та зняття з нього. Особливості обліку та розподілу податкових платежів. Порядок погашення зобов'язань платника перед бюджетом та цільовими фондами.

Ключові слова: облік платників податків, державна реєстрація платників податків, облік податків, особовий рахунок.

Література: [1 - 3; 7; 8].

Змістовий модуль 2. Податкові платежі

Тема 5. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження і розвиток. Передумови введення податку на додану вартість в Україні. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

Платники і ставки податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Поняття і порядок визначення бази оподаткування для операцій різних видів.

Пільги з податку на додану вартість. Види пільг по податку на додану вартість: нульова ставка, звільнення від оподаткування, виключення з об'єкта оподаткування. Особливості врахування податкового кредиту при визначенні ПДВ до бюджету, коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ.

Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Порядок відшкодування податку на додану вартість з бюджету для операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою, і для інших видів операцій.

Строки сплати ПДВ. Умови та порядок використання податкових векселів у розрахунках з ПДВ. Спеціальний режим оподаткування ПДВ для сільськогосподарських виробників.

Ключові слова: податок на додану вартість, податковий кредит, податкове зобов'язання, податкове відшкодування, ставка податку.

Література: [1 - 5; 8].

Тема 6. Акцизний податок і мито

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Акцизний податок в системі інших непрямих податків, його недоліки та переваги.

Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування для вітчизняних та імпортованих товарів. Перелік підакцизних товарів. Види ставок по акцизному податку: тверді (фіксовані) та процентні (пропорційні). Акцизні склади та контроль обігу спирту. Порядок визначення сум акцизного податку для вітчизняних та імпортованих товарів, щодо яких застосовуються тверді ставки.

Особливості у механізмі оподаткування алкогольних та тютюнових виробів. Акцизні марки: порядок їх отримання вітчизняними виробниками та імпортерами і використання. Строки сплати акцизного податку для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів. Особливості митного оформлення для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів.

Пільги з акцизного податку. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація та декларанти.

Платники мита. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Два види митних ставок: тверді та процентні. Види процентних ставок: преференційні, пільгові, повні. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Порядок надання відстрочок у сплаті мита.

Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита до бюджету.

Ключові слова: Ключові слова: акцизний податок, підакцизний товар, акцизна марка, ставка акцизного податку, мито, митна політика, митна вартість, митна ставка.

Література: [1 - 5; 8].

Тема 7. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств. Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток підприємств. Переваги і недоліки податку на прибуток підприємств.

Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт обкладення податком на прибуток. Податкові періоди. Порядок визначення дати збільшення валового доходу для різних видів операцій. Порядок визначення дати збільшення валових витрат для різних видів операцій.

Особливості оподаткування деяких видів операцій, товарів і платників. Оподаткування страхової діяльності. Пільги з податку на прибуток підприємств. Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток і строки сплати.

Ключові слова: податок на прибуток, оподатковуваний прибуток, ставка податку на прибуток, платник податку на прибуток.

Література: [1; 2; 4; 5; 8].

Тема 8. Податок з доходів фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування, його бюджетне і соціальне значення. Основні елементи податку на доходи фізичних осіб. Соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка: суть і механізм застосування.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб за місцем основної та неосновної роботи. Декларування громадянами доходів у податкових органах. Усунення подвійного оподаткування. Особливості оподаткування доходів іноземних громадян та осіб без громадянства. Порядок визначення оподатковуваного доходу. Порядок обчислення і сплати податку. Особливості оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.

Ключові слова: податок з доходів фізичних осіб, оподаткування доходів фізичних осіб, ставка податку з доходів фізичних осіб,

Література: [1; 2; 4; 5; 8].

Тема 9. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Спеціальні податкові режими. Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва. Платники єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку. Особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку. Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування. Порядок видачі, отримання та анулювання свідоцтва платника єдиного податку. Патентування деяких видів підприємницької діяльності.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, єдиний податок, платники єдиного податку.

Література: [1; 2; 4 - 5; 8].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2	0	0
Відвідування практичних занять	1	0	0	3	3
Робота на семінарському занятті	10	1	10	0	0
Робота на практичному занятті	10	0	0	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	46	-	63
Максимальна кількість балів: 109					
Розрахунок коефіцієнта: 1,09					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Виконання самостійної роботи включає підготовку розгорнутого повідомлення за темою. Перелік тем:

1. Наукові підходи побудови податкової системи.
2. Поняття податкової системи і вимоги до неї.
3. Фактори, що визначають структуру податкової системи.
4. Обсяг видатків бюджету як визначальна база побудови податкової системи.
5. Особливості оподаткування суб'єктів різних форм власності.
6. Органи, що здійснюють встановлення та відміну податків і зборів до бюджету, державні цільові фонди.
7. Доходи платників податків і зборів як основне джерело їх сплати.
8. Податкова політика держави: поняття податкової політики і її напрямки.
9. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
10. Податкова політика України в сучасних умовах.
11. Економічна природа і значення податку на добавлену вартість в забезпеченні доходної бази бюджету.
12. Платники ПДВ.

13. Об'єкт оподаткування і порядок його визначення. Визначення оподаткованого обороту.

14. Ставки податку. Порядок обчислення ПДВ і строки сплати в бюджет.

15. Пільги по податку і порядок їх надання.

16. Відповідальність платників за правильне обчислення та своєчасну сплату податку в бюджет.

17. Суть і значення акцизного податку.

18. Платники і об'єкти акцизного податку.

19. Визначення оподаткованого обороту.

20. Пільги, ставки акцизного податку і порядок обчислення.

21. Строки сплати в бюджет і звітність платників.

22. Контроль податкових інспекцій за платниками акцизного податку.

23. Відповідальність платників за порушення обчислення і сплати в бюджет акцизного податку.

24. Об'єкти оподаткування митом.

25. Види ставок і порядок обчислення мита.

26. Прибуткове оподаткування в системі податків підприємств.

27. Валові доходи й валові витрати підприємств як основа визначення прибутку, їх склад.

28. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування.

29. Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.

30. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток.

31. Виділення видів доходів і категорій платників податку з доходів фізичних осіб.

32. Оподатковані й неоподатковані доходи фізичних осіб.

33. Проведення обчислення сум прибуткового податку за сукупним річним доходом, розрахунки з бюджетом.

34. Декларація про фактично отримані доходи, строки та порядок її надання, порядок перерахунків по платежу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- письмова розгорнута відповідь на поставлене питання.
- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Значення оподаткування для сучасної держави.
2. Економічна сутність та функції податків.
3. Структура податку та характеристика його елементів
4. Види податків.
5. Система принципів побудови податкової системи.
6. Податкове законодавство України
7. Структура податкової системи України
8. Права та обов'язки платників податків в Україні
9. Принципи податкової політики
10. Особливості іноземних податкових систем
11. Вирішення проблеми подвійного оподаткування.
12. Загальна характеристика, платники й об'єкт оподаткування ПДВ.
13. База оподаткування та ставки ПДВ.
14. Поняття ПДВ-податкових зобов'язань і ПДВ-податкового кредиту.
15. Розрахунок ПДВ до сплати у бюджет.
16. Ставки та пільги з ПДВ.
17. Податкова накладна та порядок її застосування.
18. Порядок сплати ПДВ до бюджету.
19. Поняття акцизного податку. Платники й об'єкт оподаткування.
20. База оподаткування та порядок розрахунку акцизного податку.
21. Звітність з акцизного податку. Порядок його сплати до бюджету.
22. Поняття мита, його функції і види.
23. Порядок нарахування мита.
24. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб.
25. Податковий кредит щодо податку з доходів фізичних осіб: підстави для нарахування і склад.
26. Соціальні пільги з податку з доходів фізичних осіб.
27. Ставки податку з доходів фізичних осіб та порядок його сплати до бюджету. Відповідальні особи за додержання податкового законодавства.
28. Платники податку на прибуток і об'єкт оподаткування.
29. Склад та порядок визнання доходів.
30. Склад та порядок визнання витрат.
31. Обмеження при формуванні та визнанні витрат.
32. Порядок розрахунку амортизаційних відрахувань.
33. Порядок нарахування та сплати податку на прибуток до бюджету.
34. Плата за землю.
35. Плата за використання водних ресурсів.
36. Екологічний податок.
37. Плата за користування надрами
38. Місцеві податки і збори в Україні.
39. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
40. Спрощена система оподаткування. Платники єдиного податку.
41. Об'єкт оподаткування та склад єдиного податку.
42. Спрощена система оподаткування для юридичних осіб.

43. Спрощена система оподаткування для СПД – фізичних осіб.
44. Структура податкової системи України.
45. Державна фіскальна служба України. Структура та завдання.
46. Функції Державної фіскальної служби України.
47. Права та обов'язки контролюючих органів.
48. Організація роботи з обліку платників податків у податкових органах.
49. Зняття платників з податкового обліку.
50. Особові рахунки платників податків та порядок їх ведення.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Податкова система»

Разом: 60 год., лекції – 18 год., семінарські – 4 год., практичні - 6 год., індивідуальна робота – 8 год., самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи	46 балів	Тема. 1. Сутність і види податків	Тема 1. Сутність і види податків		5 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 2. Організація податкової системи	Тема 2. Організація податкової системи			
			Тема 3. Державна податкова служба України	Тема 3. Державна податкова служба України			
			Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету	Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету			
Змістовий модуль II	Податкові платежі	63 балів	Тема. 5. Податок на додану вартість		Тема. 5. Податок на додану вартість	10 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 6. Акцизний податок і мито		Тема 6. Акцизний податок і мито		
			Тема 7. Податок на прибуток підприємств		Тема 7. Податок на прибуток підприємств		
			Тема 8. Податок з доходів фізичних осіб		Тема 8. Податок з доходів фізичних осіб		
			Тема 9. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва				

8. Рекомендована література

Базова література

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р №2755-VI.
2. Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. Податкова система : навч. посіб. Одеса : ВМВ, 2014. 344 с.
3. Іванишина О. С. Податкова система : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 416 с.
4. Легостаєва О. О., Гнип Н. О. Податкова система : практикум : навч. посіб. Львів : Новий Світ - 2000, 2017. 227 с.

Додаткова література

5. Бечко П. К. Податкова система : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 368 с.
6. Мельник П. В. Варналій З. С., Тарангул Л. Л. Податкова політика України : навч. посіб. К. : Знання України, 2011. 505 с.
7. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навч. посіб. Під ред. д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І. А. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. 492 с.
8. Фадєєва Г. М. Податкова система : конспект лекцій для самостійного вивчення дисципліни для студентів економічного напрямку підготовки усіх форм навчання. Харків : НТУ «ХПІ». 2015. 117с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавчі документи. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Державна податкова служба України. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>
3. Державне казначейство України. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/>
4. Ліга БизнесИнформ. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : www.liga.net.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.